

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ**

УХВАЛЕНО

Учена рада університету
протокол № 3
від « 20 » квітня 2022 р.

ПОГОДЖЕНО

Керівник проєктної групи
гарант освітньої програми
зі спеціальності: 014 Середня освіта
(Українська мова і література)
кандидат філологічних наук, доцент

Ольга ТКАЧ
від « 29 » березня 2022 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

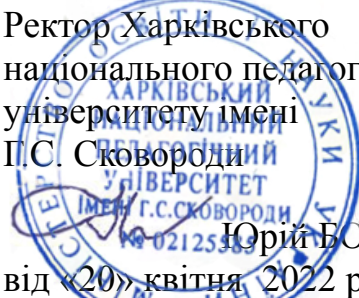
УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

перший (бакалаврський)
(назва рівня вищої освіти)

бакалавр
(назва ступеня, що присвоюється)

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
(шифр та назва галузі знань)

Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)
(код та найменування спеціальності)

Ректор Харківського
національного педагогічного
університету імені
П.С. Сковороди

Юрій БОЙЧУК
від «20» квітня 2022 р.

**ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ**

«УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»

Проректор з навчально-наукової роботи

Володимир БОРИСОВ

Директор центру забезпечення якості освіти

Тетяна ГРАНОВСЬКА

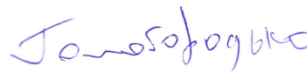
Гарант освітньої програми

Ольга ТКАЧ

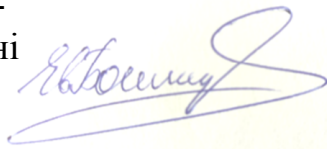
Декан українського мовно-літературного
факультету імені

Г.Ф.Квітки-Основ'яненка

Костянтин ГОЛОБОРОДЬКО

Голова Співки студентів
та молоді українського мовно-
літературного факультету імені
Г.Ф.Квітки-Основ'яненка

Євген БОНДАРЕНКО

ПЕРЕДМОВА

ВНЕСЕНО

Українським мовно-літературним факультетом імені Г.Ф.Квітки-Основ'яненка Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

Освітня програма «Українська мова і література в закладах освіти» з підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги у підготовці бакалаврів у галузі 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література).

РЕКОМЕНДОВАНО

Науково-методичною комісією українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф.Квітки-Основ'яненка протокол № 3 від «30» березня 2022 р.

Ученою радою українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф.Квітки-Основ'яненка протокол № 8 від «31» березня 2022 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Ученої ради університету протокол № 3 від «20» квітня 2022 р.

РОЗРОБЛЕНО

проектною групою у складі:

1. Ткач Ольга Вікторівна — кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри українознавства і лінгводидактики; гарант програми.
2. Маленко Олена Олегівна — доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри українознавства і лінгводидактики;
3. Мельников Ростислав Володимирович — кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова;
4. Щербакова Наталія Володимирівна — кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови;
5. Левченко Наталія Микитівна — доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова;
6. Марцин Світлана Олександрівна — кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри українознавства і лінгводидактики;
7. Хоменко Галина Іванівна — кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова;

8. Бондаренко Євген Олександрович — голова спілки студентів та молоді українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф.Квітки-Основ'яненка.

РЕЦЕНЗІЇ – ВІДГУКИ
зовнішніх стейкхолдерів:

1. Тимченко Алла Костянтинівна — директор комунального закладу «Харківська загальноосвітня школа-інтернат І–ІІІ ступенів № 14 Харківської міської ради»; учитель української мови і літератури вищої кваліфікаційної категорії, педагогічне звання «старший учитель».
2. Радченко Юлія Володимирівна — заступник директора з навчально-виховної роботи Харківського НВК «Гімназія-школа І ступеня № 24 імені І.Н.Питікова»; учитель-методист української мови і літератури вищої кваліфікаційної категорії.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів додаються.

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ: 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (УКРАЇНСЬКА МОВА І
ЛІТЕРАТУРА)

1.1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди Український мовно-літературний факультет імені Г.Ф.Квітки-Основ'яненка
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: бакалавр Освітня кваліфікація: бакалавр середньої освіти (українська мова і література)
Офіційна назва освітньої програми	Українська мова і література в закладах освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС
Термін навчання	3 роки 10 місяців (на базі повної загальної середньої освіти)
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію Серія УД-IV № 21002387 від 2 травня 2018 року
Термін акредитації	1 липня 2028 року
Цикл / рівень	НРК України – 6 рівень. EQ-EHEA – перший цикл, EQF LLL – 6
Передумови	На навчання для здобуття ступеня бакалавра приймаються особи з повною загальною середньою освітою за результатами зовнішнього незалежного оцінювання знань і вмінь вступників та рівня їх творчих здібностей з урахуванням середнього балу документа про повну загальну середню освіту та балів за особливі успіхи.
Мови викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	1 вересня 2022 року – 1 липня 2026 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://smc.hnpu.edu.ua/osvitni-prohramy
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка бакалаврів середньої освіти, учителів української мови й української літератури, які володіють необхідними знаннями інноваційного характеру, уміннями їх практичного використання в процесі навчання української мови й української літератури, і здатні вирішувати складні завдання і проблеми психолого-педагогічного характеру.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Об'єктом вивчення є психолого-педагогічні та методичні закономірності планування і проведення навчально-виховного процесу з української мови і літератури, оцінювання його результатів; система української мови на всіх її рівнях, історія і сучасні тенденції розвитку фонетичного, граматичного і словникового складу української мови; актуальні

	<p>тенденції сучасної германістики, літературознавства і методики навчання української мови і літератури.</p> <p>Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка</p> <p>Спеціальність: 014 Середня освіта (Українська мова і література)</p> <p>Об'єкт вивчення: освітньо-виховний процес у закладах загальної середньої освіти (українська мова, українська література).</p> <p>Цілі навчання: формування професійних компетентностей майбутніх учителів української мови та літератури основної (базової) загальної середньої школи.</p> <p>Цілями навчання є формування у здобувачів вищої освіти професійно-комунікативної компетентності в усіх видах мовленнєвої діяльності, вміння аналізувати мовні факти і літературні явища на основі лінгвістичних, літературознавчих і культурознавчих знань і застосовувати результати цього аналізу у педагогічній практиці для формування комунікативної компетентності школярів проводити наукові дослідження в зазначеній предметній галузі.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: українська мова, мовознавство, українська література, літературознавство, теоретичні основи методики навчання української мови в ЗЗО, методики вивчення української літератури в ЗЗО, педагогіка і психологія загальної середньої освіти.</p> <p>Методи і засоби: загальнонаукові, філологічні й психолого-педагогічні методи, сучасні методи навчання української мови та літератури (теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі методи навчання, методи самостійної роботи, контрольні-оцінювальні методи), способи організації навчально-виховного процесу, технології урочної й позаурочної діяльності в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>Інструменти та обладнання: набуття методик навчання й виховання у процесі викладання української мови та літератури в загальній середній школі; умінь і навичок використання навчальних, наукових, методичних, мультимедійних, Інтернет-джерел і відповідного обладнання в освітньому процесі; умінь і навичок створення власного навчально-методичного забезпечення предмета; накопичення, узагальнення й передавання педагогічного досвіду за допомоги сучасних засобів (ІКТ та ін.).</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-професійна.</p> <p>Професійні акценти — учитель української мови та літератури з креативним і критичним мисленням, здатний до самостійного навчання впродовж усього життя, адаптований до умов сучасних закладів базової та спеціальної загальної середньої освіти, позашкільних закладів різних типів, форм власності, підпорядкування.</p>
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Базова середня освіта в галузі знань «01 Освіта/Педагогіка» із предметної спеціальності «014 Середня освіта (Українська мова і література)».</p> <p>Формування професіонала із сучасним науковим світоглядом і мисленням, який здатний здійснювати компетентнісне навчання української мови і літератури, володіє сучасними методиками для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього, виховного й інноваційного характеру в галузі педагогіки, методики середньої освіти та сучасної філологічної науки.</p>
Ключові слова:	<p>учитель, філологія, українська мова, українська література, методика навчання мови, методика викладання літератури, професійні компетентності, психолого-педагогічні особливості, мовленнєва діяльність, літературний процес, інноваційні освітні технології,</p>

	компетентнісний підхід, рефлексивний підхід, комунікативно-орієнтований підхід
Особливості програми	Програма орієнтується на сучасні наукові досягнення в галузі філології, педагогіки, методики викладання мови і літератури в закладах загальної середньої освіти, враховує специфіку роботи вчителя української мови і літератури, орієнтує на актуальні мовно-літературні й суспільні ситуації сьогодення, у межах яких здобувач-бакалавр визначає професійну та наукову кар'єру.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Викладацька, навчально-виховна й організаційна діяльність у галузі загальної середньої освіти та дотичних до неї сферах (видавництва, центри й агенції перекладу). Основна (базова) середня школа та заклади позашкільної освіти учнівської молоді.</p> <p>Первинні посади: учитель української мови і літератури, організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з учнями.</p> <p>2320 / 25157 Учитель середнього навчально-виховного закладу</p> <p>Випускник може бути консультантом із філологічних і методичних питань у державних та приватних установах, в органах виконавчої влади місцевого самоврядування, у громадських організаціях.</p>
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою (другого) магістерського рівня вищої освіти. Набуття кваліфікацій за іншими спеціальностями та/або спеціалізаціями в системі післядипломної освіти, подальше підвищення кваліфікації за фахом.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Освітній процес побудований на засадах студентоцентрованого, професійно та особистісно орієнтованого навчання, реалізація якого передбачає набуття фахових знань та максимальний розвиток умінь і навичок їх використання у практиці навчання мови і літератури, що забезпечується поєднанням теоретичного навчання з упровадженням практик. Лекційні заняття мають проблемно-пошуковий, евристичний характер з використанням аналізу, синтезу, порівняння й зіставлення, моделювання, аналогій, діалектики, абстрагування, конкретизації; з реалізацією системного, історичного та логічного підходів. Практичні заняття передбачають використання традиційних й інноваційних методів навчання; методів сучасного лінгвістичного та літературознавчого аналізу; упровадження інноваційних освітніх технологій, що ґрунтуються на компетентнісному та діяльнісному (насамперед комунікативному) підходах до навчання.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студента здійснюється через використання елементів дистанційного навчання: електронних лекцій, методичних рекомендацій та завдань. Акцент робиться на особистому саморозвитку, що сприятиме формуванню потреби й готовності до продовження самоосвіти впродовж життя.</p> <p>Дистанційне навчання та зворотній зв'язок зі здобувачами вищої освіти здійснюється за допомогою онлайн системи (Moodle; Портал дистанційної освіти Moodle ХНПУ – http://lms.hnpu.edu.ua/ та Google Classroom), месенджерів (Viber, Telegram тощо) або соціальних мереж (Facebook, Instagram та інші). Прямий відеозв'язок, проведення конференцій, лекцій і онлайн консультацій відбувається на платформі Google Meet або Zoom. Дату, час початку прямого ефіру, запрошення або посилання на збережені відеоматеріали студент отримує через e-mail.</p>
Оцінювання	Оцінювання здобувачів вищої освіти передбачає таке:

	<ul style="list-style-type: none"> – оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою (90-100; 74-89; 60-73; 35-59; 1-34); – оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання; – критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь (у навчальних і робочих програмах та силабусах); – оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур.
Види контролю	<p>100-бальна система оцінювання впроваджується через такі види контролю з накопиченням отриманих балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поточний (усне та письмове опитування), тематичний, контрольний, проміжний (захист практичних та самостійних робіт, семінарські заняття, контрольні роботи), модульний; – підсумковий: усні та письмові экзамени, залікові роботи, захист звітів з практик, курсових робіт, самоконтроль; – атестація здійснюється у формі кваліфікаційних іспитів.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані (освітні, педагогічні, філологічні) завдання та практичні проблеми з галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в загальній освіті (основній (базовій, профільній) середній школі)).
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Вільне володіння державною (українською) мовою для здійснення професійної комунікації й міжособистісного спілкування.</p> <p>ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, узагальнення, систематизації, сприйняття інформації, постановки мети й вибору шляхів її досягнення.</p> <p>ЗК 3. Здатність до навчання та самонавчання з використанням різних джерел інформації, здатність до системного наукового мислення, креативність.</p> <p>ЗК 4. Здатність використовувати набуті знання в практичній діяльності з використанням сучасних інформаційно-комунікативних технологій.</p> <p>ЗК 5. Здатність діяти на підставі етичних суджень, керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва, бути критичним та самокритичним.</p> <p>ЗК 6. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, саморозвитку, самонавчання, саморегулювання, самоорганізації; здатність адаптуватися й діяти в новій ситуації.</p> <p>ЗК 7. Здатність працювати в команді та автономно, конструктивно взаємодіяти з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури; повага до інакшості.</p> <p>ЗК 8. Здатність і готовність до активного спілкування в науковій, педагогічній і соціальній сферах діяльності; здатність до фахового спілкування з непрофесіоналами в галузі.</p> <p>ЗК 9. Здатність критично оцінювати набутий досвід з позицій останніх досягнень науки та соціальної практики.</p> <p>ЗК 10. Здатність діяти із соціальною відповідальністю та громадською свідомістю, поважно і дбайливо ставитися до історичної спадщини та культурних традицій.</p>

	<p>ЗК 11. Здатність визначати рівень і мотиви розвитку особистості, формувати ціннісне ставлення до пізнавальної діяльності.</p> <p>ЗК 12. Здатність до безпечної діяльності відповідно до майбутнього профілю роботи, прагнення до збереження власного здоров'я та здоров'я інших, а також до збереження навколишнього середовища.</p>
<p>Спеціальні компетентності (СК)</p>	<p>СК 1. Здатність використовувати нормативні документи в галузі освіти в навчально-методичній, адміністративній та науково-дослідницькій роботі.</p> <p>СК 2. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови та літератури на підставі передового українського й міжнародного досвіду, ефективні методи й освітні технології навчання.</p> <p>СК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української мови й літератури, аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою корекції й оптимізації навчально-виховного процесу.</p> <p>СК 4. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови та української й зарубіжної літератури, а також інформацію краєзнавчого характеру в практиці навчання української мови й літератури в закладах загальної освіти.</p> <p>СК 5. Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.</p> <p>СК 6. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і писемній формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.</p> <p>СК 7. Здатність адаптувати свою професійну діяльність до потреб НУШ у закладах загальної освіти щодо навчання української мови в нових освітніх стратегіях середньої ланки ЗЗО.</p> <p>СК 8. Здатність розуміти пріоритети в навчанні української мови відповідно до вимог НУШ у ЗЗО. Зокрема, у навчанні української мови орієнтуватися на особистісний розвиток учня й набуття ним духовно-морального досвіду, важливого для становлення громадянина і входження його в соціум; на вміння учня застосовувати всі мовні знання для ефективної комунікації та соціалізації.</p> <p>СК 9. Здатність надавати знанням функційності, а процесу засвоєння їх – умотивованості, уміти встановлювати зв'язки між результатом (продуктом) учіння і тим, заради чого учіння має сенс (відповідно до вимог НУШ).</p> <p>СК 10. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, культурного кругогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.</p> <p>СК 11. Здатність критично осмислювати нові художні тенденції, використовувати фахові знання з літератури, уміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу.</p>

	<p>СК 12. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.</p> <p>СК 13. Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.</p> <p>СК 14. Здатність адаптувати свою професійну діяльність до потреб НУШ у закладах загальної освіти щодо вивчення української літератури в нових освітніх стратегіях середньої ланки ЗЗО.</p> <p>СК 15. Здатність реалізувати в навчальній діяльності вимоги НУШ щодо вивчення української літератури, зокрема спонукати учнів до активізації їхньої читацької діяльності, формування читацької компетентності, до особистісного саморозвитку, до розвитку емпатії та емоційного інтелекту.</p> <p>СК 16. Здатність сформувати в учнів уміння цільового застосування комплексу предметних знань і способів діяльності в нових навчальних і життєвих ситуаціях на потребу НУШ.</p> <p>СК 17. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання української мови та літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі.</p> <p>СК 18. Здатність виконувати власне дослідження (проект), узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо); застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.</p> <p>СК 19. Здатність доцільно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять.</p> <p>СК 20. Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учнями, учителями, батьками та ін.), дотримуватися етичних норм у професійній діяльності та впроваджувати їх в освітній простір і суспільство.</p> <p>СК 21. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації навчально-виховних цілей.</p> <p>СК 22. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.</p> <p>СК 23. Здатність до ефективної участі у різних формах навчально-педагогічної (педагогічні ради, методичні об'єднання філологів або класних керівників, батьківські збори) та наукової (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) комунікації у галузі філології.</p>
7 – Програмні результати	
Знання та розуміння	<p>ПРН 1. Базові знання наук з циклу загальної підготовки в обсязі, необхідному для освоєння загальнофахових дисциплін.</p> <p>ПРН 2. Базові знання основних розділів сучасного українського мовознавства: фонетики, лексикології, фразеології, морфеміки і словотвору, морфології, синтаксису; розуміння природи й функціоналу мовних одиниць основних рівнів мови (фонологічного,</p>

	<p>лексико-семантичного, морфологічного, синтаксичного) й проміжних (морфонологічного, словотвірного, фразеологічного).</p> <p>ПРН 3. Знати загальні принципи української орфографії та пунктуації; етапів розвитку українського правопису в діячій; сучасних тенденцій правописного вноормування української мови.</p> <p>ПРН 4. Знати історичний процес становлення та розвитку української мови як однієї зі слов'янських мов.</p> <p>ПРН 5. Знати основні поняття стилістики; виділяти функціональні стилі (художній, науковий, офіційно-діловий, публіцистичний і розмовний) та їхніх комунікативних ознак, ресурсів стилістики української мови.</p> <p>ПРН 6. Знати провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіки його перебігу в культурному контексті, змісту естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; творів української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою і культурою.</p> <p>ПРН 7. Знати основні етапи розвитку зарубіжної літератури, специфіки кожної літературної епохи, провідних авторів та їх ключових творів, їхніх ідейних, жанрових та художніх особливостей.</p> <p>ПРН 8. Знати основні мовно-літературні надбання рідного краю, розуміння внеску відомих діячів науки й літератури регіону в розвиток національної філологічної освіти й культури.</p> <p>ПРН 9. Знати сучасних філологічних, психологічних і дидактичних засад навчання української мови і літератури.</p> <p>ПРН 10. Базові знання про напрями та форми виховної роботи закладу загальної середньої освіти; організацію навчальної роботи, обладнання навчальних кабінетів; розуміння навчально-методичних проблем, над якими працює сучасна середня школа.</p> <p>ПРН 11. Знати про сучасні технології навчання мови й літератури для вибору оптимальної стратегії викладання залежно від рівня підготовки учнів і відповідно до цілей навчання (комунікативний та ігровий підходи до вивчення мови; здійснення різнорівневого аналізу літературного твору) та вимог НУШ.</p> <p>ПРН 12. формувати базові знання про інформаційні ресурси і можливість їх використання з метою підвищення ефективності професійної діяльності.</p>
<p>Застосування знань та розуміння (уміння)</p>	<p>ПРН 13. Уміти організувати навчальний процес у закладах загальної освіти (співпрацю в команді), реалізувати професійно-практичні засади навчання української мови і літератури, керувати пізнавальною діяльністю учнів відповідно до вимог НУШ.</p> <p>ПРН 14. Уміти працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.</p> <p>ПРН 15. Уміти володіти комунікативною мовленнєвою компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатність удосконалювати, підвищувати та адаптувати власний компетентнісний рівень до вимог НУШ.</p> <p>ПРН 16. Уміти здійснювати різні види аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції та новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури.</p>

	<p>ПРН 17. Уміти розрізняти епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства.</p> <p>ПРН 18. Уміти порівнювати мовні та літературні факти, явища, визначати їхні подібності й відмінності.</p> <p>ПРН 19. Уміти використовувати краєзнавчий компонент змісту філологічної освіти в процесі навчання української мови та літератури.</p> <p>ПРН 20. Володіти основами професійної культури, здатність створювати й редагувати тексти фахового змісту.</p> <p>ПРН 21. Здатність дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p>ПРН 22. Володіти методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; уміння здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії, соціалізації відповідно по потреб НУШ.</p> <p>ПРН 23. Здатність до рефлексії, навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>ПРН 24. Уміти обирати безпечні для здоров'я шляхи здійснення професійної діяльності, володіти навичками техніки безпеки у нестандартних і надзвичайних ситуаціях.</p>
Формування суджень	<p>ПРН 25. Здатність формулювати, висловлювати та аргументувати власну позицію щодо конкретних питань мовознавства і літературознавства, брати участь у фахових дискусіях і дебатах.</p> <p>ПРН 26. Здатність осмислювати міждисциплінарні зв'язки у філологічній науці, висловлювати власні міркування щодо інтегративних процесів у гуманітарній сфері.</p> <p>ПРН 27. Здатність переглядати власні погляди та судження й змінювати спосіб дій за наявності переконливих аргументів.</p> <p>ПРН 28. Уміти доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних мовознавчих і літературознавчих питань, демонструвати власний погляд на мовно-літературні явища, виступаючи перед фахівцями та учнями.</p>
8 –Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Кадрове забезпечення освітньої програми «Українська мова і література в закладах освіти» здійснюється професорсько-викладацьким складом кафедри української мови, кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова, кафедри українознавства і лінгводидактики українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка. До викладання окремих дисциплін відповідно до передбачених ними навчальних компетентностей залучений професорсько-викладацький склад кафедр: освітології та інноваційної педагогіки, психологічної та педагогічної антропології, теорії і практики англійської мови, історії України, економічної теорії, фінансів і обліку, філософії, політології, соціології і культурології, інформатики.</p> <p>До реалізації освітньої програми залучаються професіонали-практики з досвідом роботи, які за фахом відповідають напрямку програми.</p> <p>Керівник проєктної групи та викладацький склад, який забезпечує реалізацію освітньої програми «Українська мова і література в закладах освіти», відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти.</p>

	<p>З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники раз на п'ять років проходять стажування.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Виконання програм навчальних дисциплін у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним оснащенням кабінетів, основний перелік яких включає: кабінет української мови, кабінет української літератури, кабінет українознавства і лінгводидактики, Український культурний центр, комп'ютерні класи з доступом до мережі Інтернет, що створюють умови для набуття студентами фахових компетентностей зі спеціальності: 014 Середня освіта (Українська мова і література).</p> <p>У навчальній та науковій діяльності використовуються книжкові фонди кабінетів, бібліотеки та читальних залів.</p> <p>Здобувачі освіти забезпечуються гуртожитками. Функціонують спортивний зал, спортивні майданчики, різноманітні спортивні секції і культурні центри. Пункти харчування пропонують якісне меню. Медпункт надає вчасну кваліфіковану медичну допомогу.</p> <p>Технічна перевірка письмових робіт проводиться Інститутом інформатизації освіти Університету за допомогою сертифікованої програмно-технічної системи «Unichек» для виявлення збігів/ідентичності/схожості у текстах письмових робіт.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> – офіційний сайт ХНПУ імені Г.С. Сковороди: http://hnpu.edu.ua/; – офіційний сайт українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка: http://hnpu.edu.ua/fac-ukr; – точки бездротового доступу Інтернет; – наукова бібліотека, читальні зали; – навчально-інформаційний портал на базі платформи Moodle (http://lms.hnpu.edu.ua/); – електронний архів-репозитарій ХНПУ імені Г.С. Сковороди: http://dspace.hnpu.edu.ua/; – сайт наукових праць: http://nauka.hnpu.edu.ua/; – електронна бібліотека: http://lib.hnpu.edu.ua/; – Міжнародна наукова база даних Web of Science (Наказ № 1286 від 19.09.2017 р. «Про надання доступу ВНЗ і науковим установам до електронних наукових баз даних»): http://login.webofknowledge.com/error/Error?Src=IP&Alias=WOK5&Error=IPError&Params=&PathInfo=%2F&RouterURL=http%3A%2F%2Fwww.webofknowledge.com%2F&Domain=.webofknowledge.com; – навчально-методичні комплекси дисциплін; – програми практик; навчальні та робочі програми дисциплін; дидактичні матеріали для самостійної роботи студентів з дисциплін; методичні вказівки щодо виконання курсових робіт; – дистанційне навчання: http://lms.hnpu.edu.ua/moodle/
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Можливість реалізації права здобувачів вищої освіти на академічну мобільність передбачена Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди, ухваленим Ученою радою ХНПУ імені Г.С. Сковороди (протокол № 2 від 22 лютого 2021 р.).</p> <p>Оцінювання результатів навчання та академічних досягнень приведено у відповідність до європейської кредитної системи і співвіднесе із</p>

	національною шкалою оцінювання, що уможливило взаємозарахування кредитів між різними університетами країни.
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Міжнародна кредитна мобільність може реалізовуватися учасниками освітнього процесу закладів вищої освіти України в закладах вищої освіти поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу іноземних закладів вищої освіти в українських закладах вищої освіти на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проектів, договорів між українськими закладами вищої освіти або їхніми основними структурними підрозділами, а також може бути реалізоване українським учасником освітнього процесу закладу вищої освіти з власної ініціативи, підтриманої керівництвом ХНПУ імені Г.С. Сковороди, у якому він постійно навчається або працює на основі індивідуальних запрошень.</p> <p>Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність студентів ХНПУ імені Г.С. Сковороди: http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/25_Polozhenya_pro_akademichnu_mobilnist.pdf</p> <p>Здобувачі мають можливість пройти онлайн-курси на платформі <i>Prometheus, Intela, IBM, Coursera</i>; долучатися до програм <i>Erasmus+, Fulbright Research and Development Program</i></p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	У межах ліцензованого обсягу спеціальності та за умови попередньої мовленнєвої підготовки.

2. Структурно-логічна схема

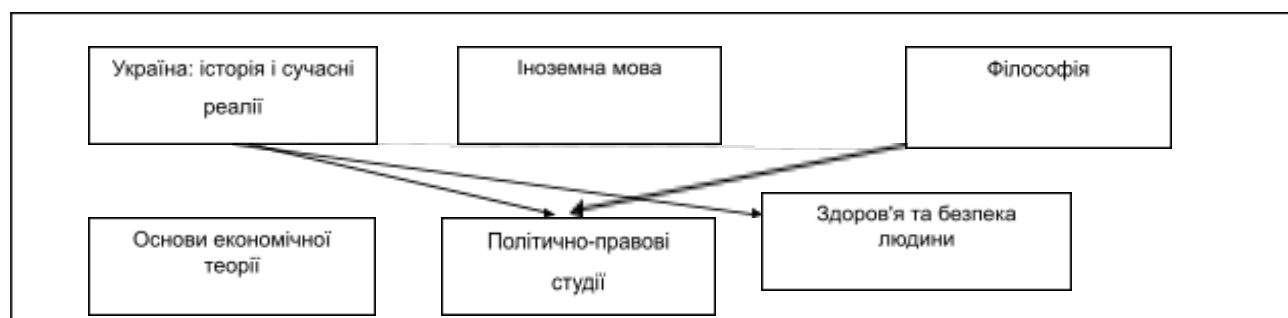
2.1. Перелік компонентів освітньої програми

Код н/д	Шифр за з/п	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти ОП				
1. Теоретична підготовка				
1.1. Цикл загальної підготовки				
ОК 1	1.1	Україна: історія і сучасні реалії	3	Залік
ОК 2	1.2	Політично-правові студії	3	Залік
ОК 3	1.3	Основи економічної теорії	3	Іспит
ОК 4	1.4	Філософія	3	Іспит
ОК 5	1.5	Іноземна мова	5	Іспит
ОК 6	1.6	Здоров'я та безпека людини	4	Залік
1.2. Цикл професійної підготовки				
ОК 7	1.7	Культура мови та основи професійної комунікації	4	Залік
ОК 8	1.8	Загальна педагогіка	6	Іспит
ОК 9	1.9	Провайдинг освітніх технологій	8	Іспит
ОК 10	1.10	Психологія	4	Іспит
ОК 11	1.11	Вступ до мовознавства	3	Іспит
ОК 12	1.12	Старослов'янська мова	3	Іспит
ОК 13	1.13	Вступ до літературознавства	3	Іспит
ОК 14	1.14	Історична граматики та діалектологія	3	Іспит
ОК 15	1.15	Стилістика	3	Залік
ОК 16	1.16	Практикум з українського правопису	4	Іспит
ОК 17	1.17	Переклад у навчанні мови	4	Залік
ОК 18	1.18	Сучасна українська мова (фонетика, лексикологія, фразеологія)	6	Залік, Іспит
ОК 19	1.19	Сучасна українська мова (морфеміка, словотвір)	3	Залік
ОК 20	1.20	Сучасна українська мова (морфологія)	4	Іспит
ОК 21	1.21	Сучасна українська мова (синтаксис)	4	Іспит
ОК 22	1.22	Мовний аналіз	3	Залік
ОК 23	1.23	Шкільний курс української мови та методика її навчання	5	Іспит
ОК 24	1.24	Шкільний курс української літератури та методика її викладання	4	Іспит
ОК 25	1.25	Фольклор і давня література	5	Іспит
ОК 26	1.26	Українська література I половини XIX століття	3	Іспит
ОК 27	1.27	Українська література II половини XIX століття	3	Іспит
ОК 28	1.28	Українська література I половини XX століття	3	Іспит
ОК 29	1.29	Українська література II половини XX століття – початку XXI століття	4	Іспит

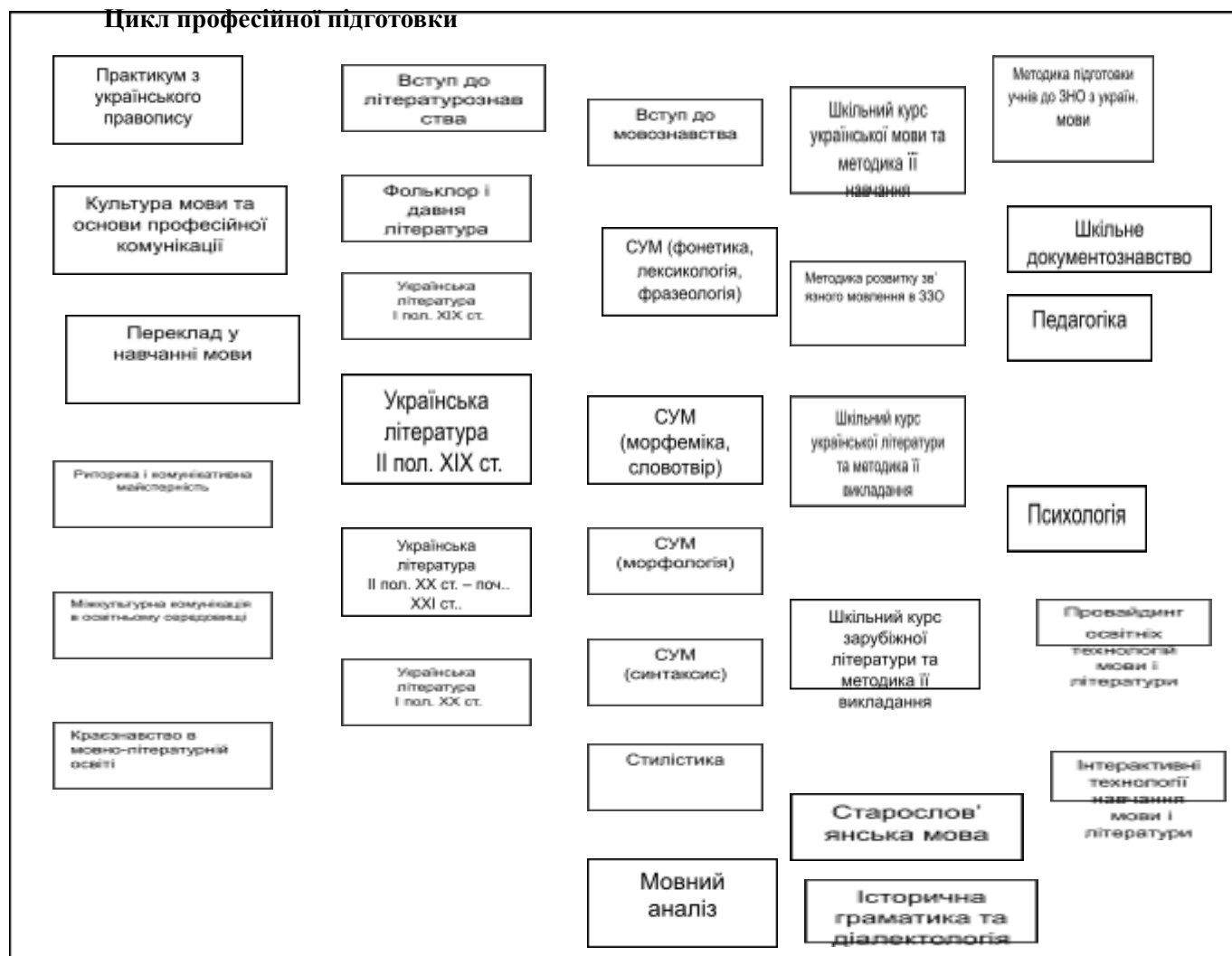
ОК 30	1.30	Шкільний курс зарубіжної літератури та методика її викладання	6	Іспит
ОК 31	1.31	Міжкультурна комунікація в освітньому середовищі	3	Іспит
ОК 32	1.32	Методика розвитку зв'язного мовлення в ЗЗО	4	Іспит
ОК 33	1.33	Краєзнавство в мовно-літературній освіті	6	Залік
ОК 34	1.34	Інтерактивні технології навчання мови і літератури	3	Іспит
ОК 35	1.35	Риторика і комунікативна майстерність	3	Іспит
ОК 36	1.36	Шкільне документознавство	3	Залік
ОК 37	1.37	Методика підготовки учнів до ЗНО з української мови	3	Залік
2. Курсові роботи				
ОКК 1	2.1	Курсова робота з української мови	3	Захист-презентація
ОКК 2	2.2	Курсова робота з української літератури	3	Захист-презентація
ОКК 3	2.3	Курсова робота з методики навчання мови або викладання літератури	3	Захист-презентація
3. Практична підготовка				
ОКП 1	3.1	Безперервна пропедевтична педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти	3	Залік
ОКП 2	3.3	Педагогічна практика у закладах загальної та спеціалізованої середньої освіти	9	Залік
ОКП 3	3.2	Організаційно-виховна педагогічна практика в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку	6	Залік
ОКП 4	3.4	Навчальна (діалектологічна) практика	3	Залік
ОКП 5	3.5	Навчальна (фольклорна) практика	3	Залік
4. Атестація				
	ОА 1	Атестація на здобуття освітнього ступеня «бакалавр»	3	Іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент (з атестацією): 180				
4. Вибіркові компоненти ОП				
Загальний обсяг вибірових компонент: 60				
Загальний обсяг освітньої-професійної програми: 240				

2.2. Структурно-логічна схема ОП

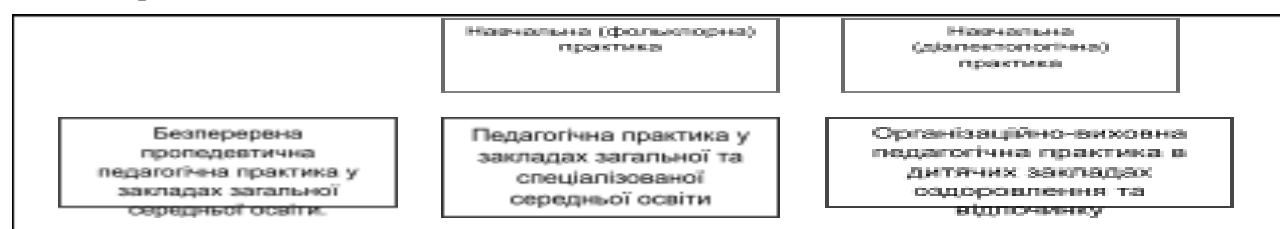
Цикл загальної підготовки

Цикл професійної підготовки

Практична підготовка

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Українська мова і література в закладах освіти» спеціальності «014 Середня освіта (Українська мова і література)» здійснюється у формі кваліфікаційних іспитів:

- кваліфікаційного іспиту з педагогіки та психології;
- кваліфікаційного іспиту з української мови і літератури та методики їх навчання.

Атестація проводиться після виконання здобувачем-бакалавром навчального плану в повному обсязі, здійснюється відкрито і публічно.

Завершується атестація врученням диплому встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра і з присвоєнням кваліфікації: бакалавр середньої освіти (українська мова і література).

OK 25	+		+	+		+	+	+	+		+					+	+					+			+				+	+			+	+	+	
OK 26	+		+	+		+	+	+	+		+					+	+					+			+				+	+			+	+	+	
OK 27	+		+	+		+	+	+	+		+					+	+					+			+				+	+			+	+	+	
OK 28	+		+	+		+	+	+	+		+					+	+					+			+				+	+			+	+	+	
OK 29	+		+	+		+	+	+	+		+					+	+					+	+		+				+	+			+	+	+	
OK 30	+		+	+	+	+	+	+	+		+	+		+	+							+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
OK 31	+	+		+			+	+	+		+	+					+		+	+				+	+								+	+	+	+
OK 32	+		+	+	+		+		+			+	+				+	+	+									+				+	+	+	+	+
OK 33	+		+	+			+	+	+		+					+			+	+					+				+	+			+	+	+	
OK 34	+		+	+	+		+		+			+	+				+	+	+							+	+			+	+	+	+	+	+	
OK 35	+	+	+	+			+		+							+	+	+	+					+	+							+	+	+	+	
OK 36	+	+	+	+			+		+							+		+	+					+	+								+	+	+	
OK 37	+		+	+	+		+		+			+	+	+			+											+				+	+	+	+	
OKK 1	+		+	+				+	+							+		+	+	+			+													
OKK 2	+		+	+				+	+							+	+			+		+	+			+		+	+	+						
OKK 3	+		+	+				+	+							+	+			+		+	+			+		+	+	+						
OKП 1	+			+			+	+					+	+	+		+	+	+	+	+			+	+		+			+	+			+		
OKП 2	+			+	+		+	+					+	+	+	+	+		+	+	+		+		+	+		+		+	+	+		+		
OKП 3	+			+	+		+	+					+	+	+	+	+			+			+	+		+			+					+		
OKП 4	+			+	+		+	+					+	+		+	+	+																	+	
OKП 5	+			+	+		+	+					+	+				+																+		+

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньо-професійної програми**

	П Р Н 1	П Р Н 2	П Р Н 3	П Р Н 4	П Р Н 5	П Р Н 6	П Р Н 7	П Р Н 8	П Р Н 9	П Р Н 10	П Р Н 11	П Р Н 12	П Р Н 13	П Р Н 14	П Р Н 15	П Р Н 16	П Р Н 17	П Р Н 18	П Р Н 19	П Р Н 20	П Р Н 21	П Р Н 22	П Р Н 23	П Р Н 24	П Р Н 25	П Р Н 26	П Р Н 27	П Р Н 28		
ОК 1	+																				+						+			
ОК 2	+																					+						+		
ОК 3	+																					+						+		
ОК 4	+																					+								
ОК 5	+																					+								
ОК 6	+																					+						+		
ОК 7	+	+	+		+									+	+			+		+	+					+	+		+	
ОК 8									+	+		+	+								+	+		+					+	
ОК 9									+	+		+	+								+	+		+					+	
ОК 10									+	+		+	+								+	+	+						+	
ОК 11		+												+				+			+					+	+	+	+	
ОК 12		+		+										+							+					+	+		+	
ОК13						+	+							+		+	+	+			+					+	+	+	+	
ОК 14		+		+										+				+			+					+	+		+	
ОК 15		+			+						+			+	+			+			+					+	+		+	
ОК 16		+	+																										+	
ОК 17		+												+				+		+	+					+	+		+	
ОК 18		+												+				+		+	+					+	+		+	
ОК 19		+												+				+		+	+					+	+		+	
ОК 20		+												+				+		+	+					+	+		+	
ОК 21		+												+				+		+	+					+	+		+	
ОК 22		+												+				+		+	+					+	+		+	
ОК 23									+	+	+		+	+					+		+	+	+	+	+	+	+		+	

OK 24									+	+	+		+	+					+		+	+	+	+	+		+	
OK 25						+		+						+		+	+	+			+				+	+		+
OK 26						+		+						+		+	+	+			+				+	+		+
OK 27						+		+						+		+	+	+			+				+	+		+
OK 28						+		+						+		+	+	+			+				+	+		+
OK 29						+		+						+		+	+	+			+				+	+		+
OK 30							+		+		+		+	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+		+
OK 31													+	+							+				+	+		+
OK 32					+	+	+	+	+		+		+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK 33								+					+		+	+			+		+				+	+		+
OK 34								+		+		+	+						+		+	+	+	+	+	+	+	+
OK 35													+	+							+				+	+		+
OK 36													+								+				+	+		+
OK 37		+	+	+	+				+		+						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OKK 1		+			+			+					+	+			+			+				+	+	+	+	+
OKK 2						+	+	+					+		+	+	+			+				+	+	+	+	+
OKK 3		+			+	+	+	+					+	+	+	+	+			+				+	+	+	+	+
OKII 1																	+	+			+		+	+				
OKII 2												+					+	+	+		+		+			+	+	+
OKII 3																	+	+			+		+			+	+	+
OKII 4																	+	+		+			+			+	+	+
OKII 5																	+	+		+			+			+	+	+